

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudkyň JUDr. Jarmily Ďáskové a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., v právní věci žalobce **Okrašlovací spolek ve Znojmě, o.s.**, se sídlem Penzion Havelka, Mikulášské náměstí 3, Znojmo, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení 1) **Občané pro Znojmo o.s.**, se sídlem Na Vyhlídce 9, Znojmo, osoby zúčastněné na řízení 2) **Viventy česká s.r.o.**, se sídlem Olomoucká 3419/7, Brno, osoby zúčastněné na řízení 3) **J. T.**, osoby zúčastněné na řízení 4) **Obec Chvalovice**, se sídlem Chvalovice 80, 669 02 Znojmo, zastoupené Mgr. Sylvou Medkovou, advokátkou, se sídlem AK Znojmo, Rudoleckého 8, osoby zúčastněné na řízení 5) **Za čistý rozvoj obce Chvalovice o.s.**, se sídlem Chvalovice 93, 669 02 Znojmo, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 30. 12. 2011, č. j. JMK 156341/2011, sp. zn. S-JMK 156341/2011/OÚPSŘ,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu ze dne 30. 12. 2011, č. j. JMK 156341/2011, sp. zn. S-JMK 156341/2011/OÚPSŘ, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 7.669,- Kč, ve lhůtě do třiceti dnů od právní moci rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení 1) až 5) **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce se žalobou předanou k poštovní přepravě dne 26. 1. 2012 domáhal vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu (dále jen „žalovaný“), ze dne 30. 12. 2011, č. j. JMK 156341/2011, sp. zn. S-JMK 156341/2011/OÚPSŘ, jemu předcházející rozhodnutí Městského úřadu ve Znojmě, odboru výstavby (dále jen „stavební úřad“), ze dne 4. 8. 2011, č. j. MUZN 62709/2011, sp. zn. SMUZN Výst.6156/2008-Hm, a žalovaný byl zavázán k povinnosti zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení

II. Relevantní skutečnosti plynoucí ze spisového materiálu

[2] Dne 14. 4. 2008 podala osoba zúčastněná na řízení 2) Viventy česká s.r.o. (dále jen „investor“) žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby „Větrná elektrárna V02, příjezdová komunikace, manipulační plochy a kabelová přípojka VN“ (dále jen „stavba“) na pozemcích parc. č. 376, 1045, 1114, 1133, 1147, 1178 a 1182 v katastrálním území Chvalovice

[3] Dne 11. 9. 2008 se žalobce na základě ustanovení § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) přihlásil k účasti na územním řízení.

[4] Rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 9. 10. 2008, č. j. MUZN 87049/2008, sp. zn. SMUZN Výst.6156/2008-Hm, byla žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby zamítnuta s odůvodněním, že záměr investora není v souladu s požadavkem uvedeným v ustanovení § 90 písm. e) zákona č. 183/2006, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu (dále jen „stavební zákon“). Městský úřad Znojmo, odbor životního prostředí (dále jen „prvoinstanční orgán ochrany přírody“), totiž neudělil souhlas s odnětím ze zemědělského půdního fondu (viz závazné stanovisko ze dne 22. 9. 2008, č. j. MUZN 725254/2008) a zároveň neudělil souhlas se změnou dochovaného

krajinného rázu ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny (viz závazné stanovisko ze dne 17. 6. 2008, č. j. MUZN 50338/2008).

[5] Dne 27. 10. 2008 podal investor proti zamítavému rozhodnutí stavebního úřadu odvolání, které směřovalo proti závaznému stanovisku ze dne 17. 6. 2008, č. j. MUZN 50338/2008, a závaznému stanovisku ze dne 22. 9. 2008, č. j. MUZN 725254/2008.

[6] Dne 9. 2. 2009 vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí (dále jen „druhoinstanční orgán ochrany přírody“), závazné stanovisko, č. j. JMK 16601/2009, kterým změnil nesouhlas k umístování stavby, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny na souhlas (dále jen „stanovisko ke krajinnému rázu“).

[7] Dne 16. 2. 2009 pak vydal druhoinstanční orgán ochrany přírody závazné stanovisko, kterým změnil nesouhlas s odnětím ze zemědělského půdního fondu prvoinstančního orgánu ochrany přírody na podmíněný souhlas (dále jen „stanovisko k odnětí půdy ze ZPF“).

[8] Následně žalovaný vzhledem ke změněným závazným stanoviskům zrušil prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu (viz bod [3]) a věc mu vrátil k novému projednání s pozměněnými závaznými stanovisky.

[9] Stavební úřad řízení nejdříve přerušil, aby se vyřešila předběžná otázka, spočívající ve změně č. 2 územního plánu obce Chvalovice, jejíž součástí byla i změna předmětné lokality na zastavitelnou plochu pro technické vybavení (větrný park Chvalovice). Vzhledem k tomu, že od přerušení řízení po dobu účinnosti změny územního plánu uplynula lhůta delší než jeden rok, došlo k pozbytí platnosti některých stanovisek, předkládaných k vydání územního rozhodnutí. Stavební úřad tedy investora vyzval k doplnění žádosti. Jelikož investor ve stanovené ve stanovené lhůtě žádost nedoplnil o stanovisko E.ON ČR, s.r.o., stavební úřad územní řízení zastavil usnesením ze dne 13. 10. 2010, č. j. MUZN 88717/2010, sp. zn. SMUZN Výst.6156/2008-Hm. Proti tomuto rozhodnutí se investor odvolal a žalovaný mu rozhodnutím ze dne 18. 4. 2011, č. j. JMK 27274/2011, sp. zn. S-JMK 27274/2011/OÚPSŘ, vyhověl a rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 13. 10. 2010, č. j. MUZN 88717/2010, sp. zn. SMUZN Výst.6156/2008-Hm, o zastavení řízení, zrušil a věc vrátil stavebnímu úřadu k novému projednání.

[10] Rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 4. 8. 2011, č. j. MUZN 62709/2011, sp. zn. SMUZN Výst.6156/2008-Hm, bylo rozhodnuto o umístění předmětné stavby. Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu se žalobce dne 15. 9. 2011 odvolal, přičemž žalovaný toto odvolání rozhodnutím ze dne 30. 12. 2011, č. j. JMK 156341/2011, sp. zn. S-JMK 156341/2011/OÚPSŘ zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podal žalobce správní žalobu.

III. Obsah žaloby

[11] V žalobě žalobce uvedl, že napadenými rozhodnutími byl zkrácen na svých právech, zejména nebyl správně zjištěn skutkový stav a došlo k závažným

procesním pochybením. Navrhl, aby krajský soud napadená rozhodnutí zrušil a žalovaný byl zavázán k povinnosti nahradit žalobci náklady řízení. Své stěžejní žalobní námitky specifikoval takto:

A. Nedostatečné vyhodnocení vlivů na životní prostředí

[12] Posuzování vlivu záměru výstavby větrné elektrárny u Chvalovic na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) proběhlo již v roce 2007. Stanovisko EIA ze dne 23. 10. 2007, č. j. JMK 47652/2007 (dále jen „stanovisko EIA“), pochází z října roku 2007. Žalobce se domnívá, že dané stanovisko EIA po 4 letech již nemá dostatečnou právní váhu pro rozhodování v dané věci.

[13] Z těchto důvodů nechalo město Znojmo na jaře 2008 zpracovat odbornou studii od Ing. Ludmily Bínové, CSc., s názvem „Znojensko – preventivní hodnocení krajinného rázu správního území“ (dále jen „studie od Ing. Bínové, CSc.“), která je dle žalobce klíčovým důkazním materiálem. Na rozdíl od podkladové studie pro EIA, zpracované společností INVESTprojekt NNC, s.r.o., se sídlem Špitálka 16, Brno (dále jen „podkladová studie pro EIA“) počítá studie Ing. Bínové, CSc., s efektem kumulace větrných elektráren v krajině.

[14] Žalobce uvedl, že investorem v odvolání zmíněná studie Ústavu geonomy Akademie věd, publikovaná v roce 2010, je příliš obecná a nevztahuje se na specifický region Znojemska a vedle studie Ing. Bínové, Csc., nemůže obstát. Ze studie Ing. Bínové, Csc., jednoznačně vyplývá, že větrníky v lokalitě Chvalovic by měly značný dopad na krajinný ráz. S tímto odborným vyhodnocením se ve svém závazném stanovisku, č. j. MUZN 87049/2008, ztotožnil též prvoinstanční orgán ochrany přírody jako dotčený orgán ochrany přírody a krajiny.

[15] Podle žalobce prvoinstanční orgán ochrany přírody zcela oprávněně přihlédl k tomuto stanovisku jako k novému podkladu, který hodnotí v rámci řízení EIA celou krajinu v okolí Znojma přesně tak, jak to vyžaduje ustanovení § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[16] Žalovaný ale dospěl k závěru, že stavební úřad se měl přiklonit k již zmíněnému posouzení krajinného rázu zpracovanému v rámci řízení EIA společností INVESTprojekt NNC, s.r.o., která je ale dle žalobce podjatá, neboť je placena investorem.

[17] Žalobce zmínil, že zákonodárce v rámci řízení EIA pamatoval na institut oponentního posudku. V tomto případě jím byl posudek Ing. Götthanse ze srpna 2007, kterého ale vybral žalovaný coby orgán, který vydával stanovisko EIA. V jeho posudku chybí například jakákoli vizualizace chvalovických větrníků při pohledech od Znojma či z národního parku Podyjí.

[18] Dále žalobce připomněl, že stanovisko EIA není pro správní orgány závazné v tom smyslu, že by nebylo možné se od něj odchýlit. Ustanovení § 10 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanoví, že stanovisko je pouze odborným podkladem pro vydání rozhodnutí a správní orgán bere při svém

rozhodování vždy v úvahu jeho obsah. Pokud se od něj odchýlí, musí své rozhodnutí dostatečně odůvodnit. Prvoinstanční orgán ochrany přírody tak učinil a své odůvodnění opřel o studii Ing. Bínové, CSc., a o vyjádření občanských sdružení a občanů.

[19] Žalobce zdůraznil, že oba proti sobě jdoucí posudky krajinného rázu mají jako podklady stejnou právní váhu, neboť oba vypracovávaly autorizované osoby. Považovat za nezákonnost pouze to, k jakému ze dvou relevantních posudků se prvoinstanční orgán ochrany přírody přikloní, je dle názoru žalobce nepatřičným zásahem do jeho pravomoci.

B. Neumožnění dalšího přezkumu závazných stanovisek

[20] Žalobce navrhoval žalovanému, aby podle postupu stanoveného ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu nechal obě stanoviska, která vydal po zrušení stanovisek prvoinstančního orgánu ochrany přírody, přezkoumat u nadřízeného správního orgánu, tj. Ministerstva životního prostředí. Žalovaný tak neučinil s odůvodněním, že by se jednalo o „nežádoucí vršení přezkumných řízení“. S tímto ale žalobce nesouhlasí a namítá porušení ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu.

[21] Žalobce opakovaně zdůraznil, že tvrzení žalovaného o nezákonnosti závazných stanovisek prvoinstančního orgánu ochrany přírody ke krajinnému rázu a k odnětí půdy ze ZPF se nezakládají na pravdě. Žalobce se domnívá, že druhoinstanční orgán ochrany přírody pochybil, když v odůvodnění zrušení prvoinstančních závazných stanovisek nebere ohled na tvrzení stavebního úřadu, který dospěl k závěru, že umísťovaný projekt není v souladu s tehdy platnou územně plánovací dokumentací.

[22] Podle ustanovení § 18 odst. 5 stavebního zákona lze v nezastavěném území v souladu s jeho charakterem umísťovat stavby, zařízení, a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a dále taková technická opatření a stavby, které zlepší podmínky jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu, například cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra. Zákon tedy nehovoří o tom, že by se tato výjimka vztahovala i na větrné elektrárny.

[23] Žalovaný, druhoinstanční orgán ochrany přírody i investor se tehdy odvolávali na podle žalobce kontroverzní metodické doporučení Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. 5. 2007, ve kterém ministerstvo doporučuje umísťovat větrné elektrárny i mimo zastavěná území a odůvodňuje to vládní koncepcí podpory energie z obnovitelných zdrojů. Toto doporučení šlo nad rámec zákona a později bylo odvoláno. O této skutečnosti musel žalovaný v době, kdy měnil závazná stanoviska, tj. v únoru 2009, vědět.

C. Rozpor s veřejným zájmem

[24] Podle žalobce došlo k porušení ustanovení § 12 zákona o ochrany přírody a krajiny. Dopad stavby větrné elektrárny u Chvalovic na krajinný ráz je podle žalobce přitom klíčovým argumentem proti stavbě. Žalobce v předchozím správním řízení i v žalobě uvedl celou řadu důvodů, proč stavba větrné elektrárny u Chvalovic odporuje veřejnému zájmu.

[25] Stavební úřad ani žalovaný se těmito argumenty podle něj důkladně nezabývali a ignorovali tak názor aktivní občanské veřejnosti (znojemská občanská sdružení), ale i názor občanů (zastoupených samosprávou města Znojmo).

[26] Veřejný zájem žalobce prokazuje jednak aktivitou čtyř občanských sdružení, tehdejší přípravou místního referenda a také rozhodnutím zastupitelstva. Zastupitelstvo města Znojmo totiž na svém zasedání dne 30. 3. 2010 jednohlasně přijalo usnesení, ve kterém vyjadřuje jednoznačný nesouhlas s výstavbou větrných elektráren ve spádovém regionu Znojemska z důvodu ochrany agrárně-přírodního krajinného rázu historické kulturní krajiny v okolí Znojma.

[27] Se záměrem výstavby větrné elektrárny u Chvalovic tedy vyjádřilo nesouhlas město Znojmo, zastoupené jak Městským úřadem Znojmo, odborem rozvoje, i samotným Zastupitelstvem města. Dle žalobce žalovaný tento nesouhlas města Znojma měl zohlednit v závěrečném stanovisku EIA, ale neučinil tak.

D. Krácení procesních práv občanského sdružení

[28] Žalobce v řízení před správními orgány namítal, že větrná elektrárna v Chvalkovicích má být umístěna na orné půdě vynikající bonity. Správní orgány tuto námitku zamítly s odkazem, že agenda záboru zemědělské půdy leží mimo možný argumentační rámec žalobce jakožto účastníka řízení podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Žalobce se domnívá, že takto není možné zužovat pole působnosti občanských sdružení, neboť čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod stanoví, že všichni účastníci jsou si v řízení rovni, stejně tak ustanovení § 7 odst. 1 správního řádu.

[29] V této souvislosti poukázal žalobce též skutečnost, že jeho právo domáhat se přezkumu napadeného rozhodnutí je v plném rozsahu zaručeno i články 9.2 a 9.3 ve spojení s článkem 2.5 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, tzv. Aarhuské úmluvy, publikované pod č. 124/2004 Sb.m.s., která je již od podzimu 2004 součástí českého právního řádu a jako taková má přednost před zákonem.

IV. Vyjádření žalovaného

[30] Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě setrval na tom, že jak stavební úřad, tak on sám, se věcí důkladně zabývali, zajistili si pro rozhodnutí veškeré dostupné podklady a v souladu s obecně závaznými právními předpisy rozhodli. Navrhl tedy, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl. Pro případ, že by žalobě bylo vyhověno, žalovaný navrhl, aby mu byla stanovena lhůta pro splnění povinnosti

uhradit náklady řízení alespoň 30 dnů, a to vzhledem k tomu, že hospodaří s veřejnými prostředky a jejich uvolnění je složitým administrativním procesem.

[31] Žalovaný také upozornil na možný nedostatek aktivní legitimace žalobce. Dle usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2009, sp. zn. III. ÚS 3118/07 nemohou být právnické osoby včetně občanských sdružení, jejichž posláním je ochrany přírody, subjektem hmotného práva na příznivé životní prostředí. V rozsahu absence tohoto práva jim nepřísluší ani právo na přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánů veřejné správy.

[32] K jednotlivým námitkám se žalovaný vyjádřil následovně:

[33] K nedostatečnému vyhodnocení vlivů na životní prostředí žalovaný uvedl, že k předmětné stavbě na základě oznámení záměru z dubna 2007 provedl proces posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Uvedený postup byl zakončen stanoviskem EIA, kterým byl vysloven souhlas k záměru stavby větrné elektrárny. Žalovaný se domnívá, že celý proces EIA proběhl v souladu se zákonem.

[34] Odbornou studií Ing. Bínové, CSc., se žalovaný důkladně zabýval v rámci přezkoumávání závazného stanoviska prvoinstančního orgánu ochrany přírody z hlediska ochrany krajinného rázu. Zjištění plynoucí z této studie byly odmítnuty jako relativní a příliš obecné.

[35] K napadeným závazným stanoviskům druhoinstančního orgánu ochrany přírody žalovaný uvedl, že obě byla vydána v souladu s právními předpisy. Při postupu podle ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu věcně příslušný nadřízený orgán závazné stanovisko potvrdí nebo změní. Jestliže druhoinstanční orgán ochrany přírody zjistil, že závazná stanoviska byla založena na nesprávném posouzení věci, byl zcela legitimní krok je změnit.

[36] Dle žalovaného je irelevantní, zda v závazných stanoviscích bylo nepřímě zmíněno metodické sdělení Ministerstva pro místní rozvoj, neboť při vydávání těchto stanovisek není v kompetenci orgánu ochrany přírody posuzovat soulad záměru s územně plánovací dokumentací. Právě souladu s územně plánovací dokumentací se ale předmětné metodické sdělení týkalo.

[37] V souvislosti se stanoviskem týkajícím se odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu žalovaný zmínil, že žalobci jako občanskému sdružení přísluší hájit zájmy týkající se pouze životního prostředí, a nikoli zemědělství. K Aaurhuské úmluvě žalovaný uvedl, že tato neobsahuje přímo aplikovatelná ustanovení (viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3118/07 a příslušná judikatura Nejvyššího správního soudu).

[38] Při hodnocení dopadu na krajinný ráz podle ustanovení § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny vycházel druhoinstanční orgán ochrany přírody ze stanoviska EIA, ze studie Ing. Bínové, CSc., ze studie společnosti Investprojekt NNC, s.r.o., která byla předložena v rámci oznámení záměru v procesu posuzování vlivů na životní prostředí, i ze znalosti místních poměrů. V rámci hodnocení těchto podkladů se přiklonil ke studii společnosti Investprojekt NNC, s.r.o., a konstatoval, že odchýlení prvoinstančního orgánu ochrany přírody od stanoviska EIA bylo nedůvodné.

[39] Studií Ústavu geoniky Akademie věd se správní orgány nezabývaly, neboť tato nebyla v rámci řízení podle ustanovení § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny předložena.

[40] Požadavek žalobce, aby závazná stanoviska přezkoumalo Ministerstvo životního prostředí, považuje žalovaný za zbytečný, neboť postrádá zákonnou oporu. Ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu již bylo žalovaným využito.

V. Osoby zúčastněné na řízení

[41] Oznámením doručeným soudu dne 14. 3. 2012 sdělilo občanské sdružení Občané pro Znojmo o.s. (dále jen „osoba zúčastněná na řízení 1“), že hodlá vstoupit do soudního řízení a hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, neboť bylo účastníkem správního řízení a jeho námitky byly žalobou napadeným rozhodnutím zamítnuty.

[42] Oznámením doručeným soudu dne 19. 3. 2012 sdělil investor, že hodlá vstoupit do soudního řízení a hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, neboť je žadatel o vydání žalobou napadeného územního rozhodnutí.

[43] Oznámením doručeným soudu dne 20. 3. 2012 sdělil J. T. (dále jen „osoba zúčastněná na řízení 3“), že hodlá vstoupit do soudního řízení a hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, neboť stavba kabelové přípojky VN se nachází v blízkosti jeho pozemku par. č. 1148 v katastrálním území Chvalovice.

[44] Oznámením doručeným soudu dne 23. 3. 2012 sdělila obec Chvalovice (dále jen „osoba zúčastněná na řízení 4“), že hodlá vstoupit do soudního řízení a hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, neboť v jejím katastrálním území má být stavba realizována.

[45] Oznámením doručeným soudu dne 3. 4. 2012 sdělilo občanské sdružení Za čistý rozvoj obce Chvalovice o. s. (dále jen „osoba zúčastněná na řízení 4“), že hodlá vstoupit do soudního řízení a hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, neboť jeho hlavním cílem je ochrana přírody v katastrálním území obce Chvalovice. Toto občanské sdružení také iniciovalo referendum o stavbách větrných elektráren v obci, jehož výsledek byl ale zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 4/2012 – 47.

VI. Právní hodnocení soudu

[46] Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě podle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „soudní řád správní“) osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 2 soudního řádu správního) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 soudního řádu správního).

[47] Soud přezkoumal napadená rozhodnutí, vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil v žalobě (ustanovení § 75 odst. 2 soudního řádu správního). Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. V souladu s ustanovením § 51 odst. 1 soudního řádu

správního bylo o žalobě rozhodnuto bez nařízení jednání. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů:

[48] Soud v prvé řadě považuje za podstatné zdůraznit, že žalobou napadaná rozhodnutí podrobil přezkumu v souladu s ustanovením § 75 odst. 1 soudního řádu správního, tj. vycházel ze skutkového a právního stavu existujícího v době rozhodování žalovaného. K takto zdůrazněnému hledisku soudního přezkumu ve správním soudnictví soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2008-76, č. j. 1 Afs 89/2008-76, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož „*při přezkoumání rozhodnutí vychází soudy ve správním soudnictví ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Principem soudního přezkoumání rozhodnutí správních orgánů je kasační kontrola správního rozhodnutí soudem, a proto je rozhodující objektivně existující skutkový stav v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud zkoumá, zda zjištěný skutkový stav, který tu byl v době vydání správního rozhodnutí, skýtá oporu výroku z hlediska požadavků zákona. Jeho úkolem je k žalobním námitkám zkoumat zákonnost postupu správních orgánů a to ke skutkovému i právnímu stavu v době vydání napadeného rozhodnutí.*“

A. Nedostatečné vyhodnocení dopadu stavby na krajinný ráz v rámci řízení EIA

[49] Na úvod soud připomíná ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které není stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle ustanovení § 10 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví. V souladu s článkem 9 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, vyhlášené pod č. 124/2004 Sb.m.s., a článkem 10a směrnice Rady o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (85/337/EHS), lze toto stanovisko přezkoumávat až v rámci konečného rozhodnutí, jehož je stanovisko podkladem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 1 As 13/2007 – 63, dostupný na www.nssoud.cz).

[50] Námitku, že stanovisko EIA pochází z října roku 2007 a po 4 letech již nemá dostatečnou právní váhu pro rozhodování v dané věci, soud neshledal jako důvodnou, a to z následujících důvodů:

[51] Podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí je stanovisko EIA odborným podkladem pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, např. právě stavebního zákona. Stanovisko předkládá oznamovatel jako jeden z podkladů pro navazující řízení nebo postup podle těchto předpisů. Platnost stanoviska je 2 roky ode dne jeho vydání. Platnost může být na žádost oznamovatele prodloužena o 2 roky, a to i opakovaně, nedošlo-li k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru. Tato lhůta se přerušuje, pokud bylo zahájeno navazující řízení podle zvláštních právních předpisů.

[52] V daném případě bylo stanovisko k posouzení vlivů na životní prostředí č. j. JMK 47652/2007 vydáno Krajským úřadem Jihomoravského kraje dne 23. 10. 2007. Pokud by nebylo zahájeno žádné na něj navazující řízení, jeho platnost by skončila ke dni 23. 10. 2008.

[53] Zároveň však dne 14. 4. 2008 podal investor žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby větrné elektrárny, přičemž podle ustanovení § 44 odst. 1 správního řádu je řízení o žádosti zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

[54] Dne 14. 4. 2008 tedy bylo zahájeno územní řízení, které jakožto navazující řízení na řízení EIA, přerušilo běh dvouleté lhůty pro platnost stanoviska EIA. Stanovisko EIA tedy bylo v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí stále platné.

[55] Ani s námitkami, které se týkají nesprávného využití stanoviska EIA jako jednoho z podkladů pro vydání územního rozhodnutí, se soud neztotožňuje. Stavební úřad podle ustanovení § 90 stavebního zákona v územním řízení posuzuje, zda je záměr žadatele v souladu (a) s vydanou územně plánovací dokumentací, (b) s cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území, (c) s požadavky stavebního zákona a jeho prováděcích právních předpisů, zejména s obecnými požadavky na využívání území, (d) s požadavky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu a (e) s požadavky zvláštních právních předpisů a se stanovisky dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů, popřípadě s výsledkem řešení rozporů a s ochranou práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení.

[56] Stavební úřad tedy vycházel ze závazných stanovisek, které měly zohlednit všechny podklady. Druhoinstanční orgán ochrany přírody při vydávání závazného stanoviska ke krajinnému rázu vycházel z obou studií: podkladové studie pro EIA i ze studie Ing. Bínové, CSc. V daném závazném stanovisku ke krajinnému rázu se uvádí, že *„oba posudky byly vyhotoveny odborně způsobilými osobami jako odborný podklad, přičemž ani v jednom se nejedná o znalecký posudek. Oba materiály byly zhotoveny s použitím odborných vědeckých metodik, přičemž žádná z těchto metodik není právně závazná. Jako relevantnější se pak jeví údaje a zjištění v posudku č. 1 (podkladová studie pro EIA – pozn. soudu), neboť tento posudek se zabývá konkrétní stavbou se známými parametry a jejím vlivem na dotčené území.“* Soud považuje toto odůvodnění za dostatečné a přezkoumatelné, navíc s ohledem na fakt, že v odůvodnění je k oběma studiím přihlíženo.

[57] Soud se tedy neztotožnil s námitkou, že při hodnocení dopadu na krajinný ráz podle ustanovení § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny vycházel druhoinstanční orgán ochrany přírody mylně pouze ze stanoviska EIA a nezohlednil studii Ing. Bínové, CSc. Nedošlo tedy, jak uvádí žalobce, k nepatřičnému zásahu odvolacího orgánu do pravomoci prvoinstančního orgánu ochrany přírody.

[58] Soud dospěl k závěru, že ani námitka podjatosti společnosti INVESTprojekt NNC, s.r.o., zpracovatele podkladové studie pro EIA, není důvodná. Dokumentaci, stejně jako posudek (viz dále) může zpracovávat pouze fyzická osoba, která je držitelem autorizace udělované Ministerstvem životního prostředí ve správním

řízení (tzv. autorizovaná osoba). Zpracovatelem oznámení a dokumentace byl Ing. P. C. ze společnosti INVESTprojekt NNC, s.r.o., jenž je držitelem osvědčení odborné způsobilosti MŽP č. j. 1713/209/OPVŽP/97 ze dne 22. 4. 1997, prodloužené rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 17. 7. 2006, č. j. 46325/ENV/06. V tomto ohledu byl dodržen zákon, přičemž žalobce nenamítal žádné konkrétnější důvody podjatosti.

[59] Ani námitka, že zpracovatel posudku Ing. G. byl vybrán žalovaným coby orgánem, který vydával stanovisko EIA, není důvodná. Právě naopak, nezávislost posudku je zajištěna tím, že zpracování posudku zadává příslušný úřad, který je nezávislý, nikoli zainteresovaný oznamovatel (investor); ten hradí pouze náklady na zpracování. Posudek tedy představuje nezávislou expertizu, která se zaměřuje především na posouzení úplnosti a pravdivosti zpracované dokumentace. Posudek může opět zpracovávat pouze autorizovaná osoba. Ing. P. G. je držitelem osvědčení odborné způsobilosti Ministerstva životního prostředí č. j. 47905/ENV/06.

[60] Obě námitky podjatosti (zpracovatele podkladové studie pro EIA i zpracovatele posudku) byly vzneseny pouze v obecné rovině. Žalobce nenamítal žádné konkrétní důvody, které by byly zapříčiněny poměrem k dané věci či k účastníkům řízení.

[61] Ani poslední námitce, že ve stanovisku EIA nebyl nijak vypořádan nesouhlas města Znojma s realizací stavby větrné elektrárny, nelze přisvědčit. Rozsah posuzování je vymezen ustanovením § 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, podle kterého se posuzují vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti. Ve stanovisku EIA se tudíž nemusí hodnotit nesouhlas konkrétní obce s realizací posuzovaného záměru. Tento zájem zohledňuje až poté v navazujícím územním řízením stavební úřad.

B. Neumožnění dalšího přezkumu závazných stanovisek

[62] Druhou námitku, že došlo k porušení ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu soud však shledal jako důvodnou. Žalovaný měl při podání druhého odvolání ze dne 15. 9. 2011 postupovat podle ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu a odvoláním napadená závazná stanoviska měl opětovně nechat přezkoumat u druhoinstančního orgánu ochrany přírody.

[63] Žalovaný postupoval v rozporu s tímto ustanovením, když pouze „zjistil, že se OŽP (druhoinstanční orgán ochrany přírody – pozn. soudu) v závazném stanovisku č. j. JMK 6711/2009 ze dne 9. 2. 2009, kterým v přezkumu změnil nesouhlas, vyjádřený závazným stanoviskem Městského úřadu Znojmo, odboru životního prostředí, vyhotovený pod č. j. MUZN 50338/2008 ze dne 17. 6. 2008 ve smyslu § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny na souhlas, důsledně zabýval všemi aspekty ochrany přírody a krajiny. Rovněž se v něm vypořádal se všemi nálezy a závěry učiněnými ve studii „Znojemsko – preventivní hodnocení krajinného rázu správního území podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. (zpracovatel: společnost pro

životní prostředí, Ing. Bínová, Brno, 2008) a shledal, že navrhovaná stavba hodnotu daného území neovlivní a to ani ve vazbě na širší okolí (Národní park Podyjí, město Znojmo). [...] KrÚ (žalovaný – pozn. soudu) podrobným přezkoumáním celé záležitosti, zejména s ohledem na všechny námitky uplatněné odvolateli dospěl k závěru, že umístěná stavba není v rozporu s veřejnými zájmy chráněnými obecně závaznými předpisy, zejména pak zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění ...“ (viz str. 11 napadeného rozhodnutí žalovaného).

[64] V případě odvolání proti správnímu rozhodnutí, které je podmíněno závazným stanoviskem dotčeného orgánu, je postup přezkoumání závazného stanoviska upraven v ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu. Podle tohoto ustanovení jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Tomuto správnímu orgánu zasílá odvolání spolu s vyjádřením správního orgánu prvního stupně a s vyjádřením účastníků. Po dobu vyřizování věci nadřízeným správním orgánem správního orgánu, který je příslušný k vydání závazného stanoviska, lhůta podle § 88 odst. 1 správního řádu neběží.

[65] Účelem tohoto ustanovení je zajistit, aby odvolací námitky, které směřují proti závaznému stanovisku dotčeného orgánu, podléhaly odbornému posouzení ze strany orgánu nadřízeného dotčenému orgánu, který na rozdíl od odvolacího orgánu disponuje odpovídajícími znalostmi. V těchto případech dochází k prolnutí dvou principů, které nalezly své uplatnění ve správním řádu, a to (a) devolutivního účinku odvolání a (b) vázanosti správního orgánu závazným stanoviskem dotčeného orgánu.

[66] Obdobně jako správní orgán I. stupně je vázán závazným stanoviskem dotčeného orgánu, je i odvolací orgán vázán stanoviskem orgánu nadřízeného dotčenému orgánu a nemůže se od něj odchýlit. To samozřejmě nemění nic na skutečnosti, že konečné rozhodnutí o odvolání náleží odvolacímu orgánu a přezkumné stanovisko orgánu nadřízeného dotčenému orgánu je pouze podkladem pro vydání rozhodnutí o odvolání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2010, č. j. 5 As 56/2009 – 63, dostupný na www.nssoud.cz).

[67] Námitky žalobce v odvolání ze dne 15. 9. 2011 směřovaly proti závaznému stanovisku ke krajinnému rázu i proti závaznému stanovisku k odnětí půdy ze ZPF. Žalobce v odvolání explicitně navrhoval, „aby odvolací orgán nechal podle postupu stanoveného v § 149 správního řádu přezkoumat u nadřízeného orgánu (tj. Ministerstva životního prostředí ČR) obě závazná stanoviska (vynětí z půdního fondu, ochrana přírody a krajiny), která vydal OŽP KÚ JmK (druhoinstanční orgán ochrany přírody – pozn. soudu) poté, co zrušil nesouhlasná závazná stanoviska prvoinstančního orgánu [...]“ (viz str. 4 podaného odvolání).

[68] Žalobce se mýlil v tom, že by obě stanoviska mělo přezkoumávat Ministerstvo životního prostředí. Podle přesné dikce ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu si odvolací správní orgán vyžádá potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Příslušným k vydání obou závazných stanovisek byl

prvoinstanční orgán ochrany přírody, tudíž příslušným k jejich přezkumu bude vždy druhoinstanční orgán ochrany přírody, nikoli však žalovaný (jakožto odvolací orgán stavebního úřadu).

[69] Soud tedy souhlasí s žalovaným v tom, že přezkum podle ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu Ministerstvem životního prostředí není možný, neboť obě zmíněná stanoviska nebyla vydána prvoinstančně příslušným správním orgánem v prvním stupni, ale jsou již sama výsledkem přezkumu prvostupňových závazných stanovisek. Nelze ale již zcela souhlasit s tvrzením, že by došlo k nežádoucímu vršení přezkumných řízení. Došlo by totiž pouze k nežádoucímu „vršení devolutivního účinku odvolání“. Samotný proces přezkumu závazných stanovisek se může „vršit“, lépe řečeno „opakovat“, stejně tak, jako je možné vícekrát podávat odvolání. Poprvé podal odvolání investor a měl právo na přezkum obou závazných stanovisek, k němuž došlo, nicméně podruhé se odvolal žalobce; i on měl mít právo na přezkum nových závazných stanovisek. Tímto postupem došlo k narušení rovnosti obou účastníků správního řízení.

[70] Tím, že žalovaný po podání druhého odvolání ze dne 15. 9. 2011 nepostupoval podle ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu, zkrátil žalobce na jeho právu vyjádřit se k projednávané věci a de facto i na jeho právu na odvolání, což je podstatná procesní vada, která vedla k nezákonnosti samotného rozhodnutí ve věci samé. V odvolání ze dne 15. 9. 2011 totiž žalobce uplatnil námitky, které směřovaly proti oběma závazným stanoviskům a žalovaný je tedy nemohl vypořádat sám. Zde se projevuje již výše zmíněný princip vázanosti správního orgánu závazným stanoviskem dotčeného orgánu, který disponuje potřebnými odbornými znalostmi.

[71] Řízení o vydání žalobou napadeného rozhodnutí tak bylo zatíženo podstatnou vadou, která měla za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního, což v důsledku znamená také, že žalobou napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (odvolací námitky nebyly vypořádány k tomu kompetentním orgánem).

[72] Na výše zmíněném závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že v daném případě nebylo zahájeno přezkumné řízení z moci úřední podle ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu, jak doložil investor. Přezkumné řízení závazného stanoviska je totiž zcela jiným řízením než odvolací řízení proti rozhodnutí, které je podmíněno závazným stanoviskem.

[73] Jelikož bylo žalobou napadené rozhodnutí zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, soudu nepřísluší vyjadřovat k námitkám, které se vztahují k oběma závazným stanoviskům (ZPF, krajinný ráz), neboť by tak předjímal rozhodování k tomu příslušných správních orgánů a zjevně by tak zasahoval do jejich kompetencí. Šlo by o nepřiměřený zásah moci soudní do působnosti moci výkonné, neboť nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného nemůže být ve správním soudnictví „dodatečně“ napravena vysvětlující meritorní právní argumentací soudu (správní soud by v takovém případě vybočil ze své přezkumné role a stal se další nalézací instancí v rámci správního řízení, což by znamenalo zásah do systému dělby moci mezi mocí soudní a mocí výkonnou).

VII. Shrnutí a náklady řízení

[74] S přihlédnutím k výše uvedené argumentaci soudu nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení bez jednání podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve spojení s ustanovením § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[75] Podmínky pro zrušení rozhodnutí stavebního úřadu shledány nebyly, neboť ve správním řízení je pokračováno, jen se vrací do odvolacího stádia a vytýkané lze napravit v odvolacím řízení. Správní řízení totiž tvoří v zásadě jeden celek od jeho zahájení až do právní moci konečného rozhodnutí. Tento postup navíc plně koresponduje se zásadou procesní ekonomie. V dalším řízení je žalovaný ve smyslu ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku.

[76] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Náklady řízení ve věci úspěšného žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3.000,- Kč, ze zaplaceného soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby ve výši 1.000,- Kč, z uhrazené faktury č. 2012005 ze dne 19. 1. 2012 za poskytnuté právní služby advokátkou ve výši 3.600,- Kč a ze zaplaceného poštovného ve výši 43,- Kč a 26,- Kč dle doložených podacích lístků ze dne 26. 1. 2012 a ze dne 2. 2. 2012. Celkem se tak jedná o částku ve výši 7.669,- Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobci ve lhůtě do 30-ti dnů od právní moci rozsudku. Tuto lhůtu považuje soud přiměřenou poměrům a možnostem žalovaného, který je subjektem veřejné správy.

[77] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu k osobám zúčastněným na řízení 1) až 5) je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 5 věta první s. ř. s., podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z obsahu soudního spisu je zřejmé, že soud osobám zúčastněným na řízení 1) až 5) neuložil žádnou povinnost, která by byla spojena s finančními náklady a tudíž bylo rozhodnuto tak, že osoby zúčastněné na řízení 1) až 5) nemají právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské

právnícké vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Krajský soud v Brně dne 19. února 2013

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu